

Posudek na bakalářskou práci Ivany Macháčkové

Téma: Svět jako "první svátost": Pojetí světa v liturgické teologii Alexandra Schmemanna

Obor: Teologie křesťanských tradic

Bakalářská práce Ivany Macháčkové je rozdělena do osmi částí a má 38 stran. Po stručném úvodu, kde autorka nastíní cíl a postup práce a představí hlavní prameny, z nichž bude vycházet (kapitola 1.), následuje stručné představení Schmemannova života a díla (kapitola 2.) Třetí, již rozsáhlejší kapitola se soustředí na Schmemannovo pojetí světa – jako symbolického prostoru Božího zjevení; i jako místa poznamenaného pádem, místa potřebujícího vykoupení. Čtvrtá, opět delší a členitější kapitola, pojednává o světě z pohledu eucharistické liturgie. Zde se autorka nejprve zastaví u charakteru liturgie ve Schmemannově pojetí, pak se věnuje pojmu Království v jeho teologii, vrací se k eucharistické liturgii a svátostem a zakončuje kapitolu analýzou toho, v jakém smyslu a jakým způsobem Schmemann pojednává o přinášení světa Bohu v eucharistické oběti. Pátá a opět delší kapitola se zabývá vztahem církve a světa, respektive, doplněním církve a její úlohy do dosavadního obrazu celku, přináší Schmemannovu charakteristiku církve, její jednoty a misie. Šestá kapitola hodnotí Schmemannovo pojetí světa – nejprve za pomoci jeho dvou kritiků, Martiena Brinkmanna a Bruce Morrilla, nakonec autorka nabízí svůj vlastní pohled na Schmemannovu teologii. Následuje závěr (kapitola 7.), v němž autorka shrnuje, k čemu v práci došla a podtrhuje v čem shledává pozitivní přínos Schmemannovy teologie světa a kde vidí její slabé stránky. Pod osmou položkou je uvedena bibliografie o osmnácti, většinou cizojazyčných položkách, nezahrnuje však všechny prameny, k nimž se autorka odkazuje v poznámkách (viz pozn. 28, 156 a nejvýrazněji pozn. 19, která navíc přebírá odkazy z mého článku „The Symbolic Nature of Christian Existence“, *Communio Viatorum* 1 (2001), 45, bez uvedení pramene).

Přes poměrně složitě členěnou osnovu je práce přehledná a nadprůměrně zdařilá. Autorka prokazuje, že pečlivě prostudovala prameny, porozuměla jim a je schopna s nimi kriticky pracovat. Práce je napsaná zajímavě, čtivě. Autorka představuje západnímu člověku východní křesťanskou alternativu jako možné překonání západního dualismu, ekologické krize a ztráty paměti (viz str. 33). Přitom se nevyhýbá obtížným tématům, jako je přílišná teoretická a eschatologická orientace, která s sebou nese nedocnění sociálních aktivit, či jiných lidských snah učinit tento svět lepším místem k žití či přispět svými silami k jednotě církve. Autorka ukazuje, že zde Schmemannův jednoznačný důraz na teologii "shora" zakládá nové rozdělení mezi sakrálním a profánním a činí jeho vlastní projekt nekonsistentním (viz str. 34).

Části práce by stály za přetvoření buď na dva kratší články nebo na jeden delší článek (např. pro časopis *Getsemany*). Publikaci by si zasloužilo: autorčino pojednání o *homo sapiens* a *homo adorans* ve Schmemannově teologii (viz. str. 6-7; 9-11, 14); charakter liturgie podle Alexandra Schmemanna (str. 14-18).

Přes pár technických slabín, které jsem zmínila, se domnívám, že se jedná o nadprůměrně dobrou práci, kterou doporučuji k obhajobě s hodnocením v rozmezí stupňů výtečně (A) a velmi dobře (B).